

DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ VE ŞEHİRCİLİK ŞÛRASI GENEL KURUL PROGRAMI KONUŞMA METNİ

08.10.2017 / ANKARA

Sayın Cumhurbaşkanım,

Şehircilik Şura'sının Değerli Üyeleri,

Çok kıymetli Misafirler,

Hanımfendiler, Beyefendiler.

Sizleri sevgi, saygı ve muhabbetle selamlıyorum.

İstişare etmek, Şûra'da bulunmak, Cenab-ı Hakk'ın bir emridir. İstişare etmek medeniyetimizde o kadar önemlidir ki, yüce kitabımızda ŞÛRA ismini taşıyan bir sure yer alır.

Yine YUSUF Suresi'nde "Her bilgi sahibinin üstünde, bir başka bilen vardır" ayeti geçer.

Hz. İBRAHİM'in gördüğü rüyayı oğluna anlatıp "Sen ne düşünüyorsun" diye sorması istişarenin, Şûranın geleneğimizdeki yerini ortaya koyan hadiselerdendir.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Şehircilik Şûramızın komisyon çalışmalarını burada, milletin evinde; zat-ı devletinizin öncülüğünde başlatmıştık. Hamd olsun; 9 ay sonunda olgunlaşan çalışmalarımız şu anda Genel Kurul aşamasına erişmiş bulunmaktadır.

Müsadenizle; Şûramız'daki çalışmalara ilişkin bazı notları arz etmek isterim:

Şûramıza 100 farklı kurumdan 133 temsilci katıldı.

Komisyon çalışmalarını 9 ayda tamamladılar.

Güzel ülkemizin, şehircilik tecrübesini çok daha ileri noktalara taşımak gayesiyle düzenlediğimiz Şehircilik Şûrası, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın ufkunu genişletmiş, azmini perçinlemiştir.

Şehircilik Şûrası'na katkı veren akademisyenlerimizi, kamu kurum-kuruluş ve STK temsilcileri ile emeği geçen herkesi selamlıyor, her birine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

9 ay boyunca yaptığımız çalışmaların önümüze koyduğu manzara ve çözümleri kısaca ifade etmek istiyorum.

Manzara şudur: 2017 yılı itibariyle şehirleşme oranımız %88'e ulaşmış durumda.

2050 yılına geldiğimizde, Türkiye'nin %95'i şehirlerde yaşayacağı tahmin ediliyor. 1950 yılında nüfusu 500 binden fazla olan şehir sayımız sadece 2'ydi. Bu sayı bugün 40'ı aşmış durumda.

Bu nedenle, Şehircilik meselesinin Türkiye'nin yeni dönemdeki en önemli gündemlerinden birisi olacağını düşünüyoruz.

Tüm bu gelişmeler; ülkemizde şehri yeniden düşünmenin kapılarını sonuna kadar açtı.

Şehircilik Şûrası'nın yapılmasının nedeni de bu arayış oldu.

Malumunuz üzere Şûramız'da dört farklı komisyon altında çalışmalar yürütüldü.

ŞURADA İLK KOMİSYONUMUZ; ŞEHİRLERİMİZDE KİMLİK, PLANLAMA, TASARIM KOMİSYONU OLDU.

Kadim bir medeniyete, köklü bir geleneğe sahibiz. Bu eşsiz hazine Şehircilik anlayışımızda da bize rehber olacaktır.

Buradan ilhamla şehrimizi yaşanabilir kılan değerleri belirledik, sorunları tespit ettik. Özellikle mahalle dokusunun korunması ve insan odaklı planlama anlayışına bir kez daha vurgu yaptık.

Yani yatay mimarinin önemine, insanın tabiatla iç içe yaşamasının önceliğimiz olduğu hususuna dikkat çektik.

BİR DİĞER KOMİSYONUMUZ; KENTSEL DÖNÜŞÜMÜ İNCELEDİ.

Hepimizin malumudur ki; ülke topraklarımızın önemli bir kısmı deprem riski altındadır. Bir taraftan risk taşıyan binalarımızı hızla yenilirken diğer taraftan da kentsel dönüşümün sosyal boyutlarıyla birlikte ele alınması gereken bir zaruret olduğunu yaşadığımız tecrübeler ışığında bir kez daha gördük.

Ülkemizi; zat-ı alininin öncülüğünde başlayan Kentsel Dönüşüm çalışmaları ile depreme karşı hazırlayacağız. Bunu yaparken de krizi fırsata çevirerek kültürümüzden ilhamla geleceğe yönelen sağlam yapılar inşa edeceğiz.

Kentsel dönüşüm çalışmalarında birtakım ilkeler belirledik.

1. Dönüşümde esas olan yerinde dönüşümdür.
2. Her evi yıkılan vatandaşımıza mutlaka ev verilecektir.
3. Hazırlanan yeni rezerv alanlarında planlama, mahalle bazlı olacaktır.

BİR DİĞER KOMİSYONUMUZ; ŞEHİRLEŞME, GÖÇ VE UYUM KOMİSYONU'YDU.

Biz Türkiye olarak; Dünya'nın vicdanı, iyilik kavramının devlete dönüşmüş hali, insanlığın son adasıyız.

Son yıllarda, iç göçün yanı sıra önemli miktarda dış göç alıyoruz. Bu durum haliyle; şehirlerimizin sosyo-ekonomik yapısını ve çehresini etkiliyor.

Buna yönelik olarak; çok boyutlu tartışmalarla bunun cevabını ve çözümünü aradık, önemli notlar aldık.

VE SON OLARAK, YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ ÜZERİNE ÇALIŞTIK.

Şehirlerimiz canlı bir organizma gibidir. Değişir, gelişir, yeni ihtiyaçlar baş gösterir. Zamanın ihtiyacına göre yenilenme zarureti belirir. Şehirlerimizin gelecek vizyonu için yerel yönetimlerimizin de o vizyona göre yapılanması gerekir.

Şehirlerimizin geleceği; yerel yöneticilerin ufkuyla doğru orantılıdır.

Yerel Yönetimler bazındaki çevre-şehirçilik faaliyetlerine nasıl ufuk ve yol açabiliriz, sorularına cevaplar aradık.

Sayın Cumhurbaşkanım,

İşimizin kolay olmadığını biliyoruz. Çünkü boş bir arazide sıfırdan şehir planlaması yapmıyoruz.

Şehirlerimiz çok eski hatta dünyanın en eski şehirleri. Üzerlerinde onlarca kavim yaşamış, medeniyetler kurulmuş. Her birinden çok önemli eserleri bize miras bırakmışlar.

Bu şehirler özellikle son 80 yılda çok tahrip edilmiş. Birçok yanlışlıklar yapılmış.

Planlamanın çok geç olması başlı başına bir sorun olduğu gibi, bu planlamanın bazen yanlışlıklar içermesi (eski şehirler üzerine yeni şehirler yapılması gibi) sık sık da delinip tahrip edilmesi; ciddi sonuçlar doğurmuş.

İkincisi; özellikle 1950'lerde başlayıp hızlanan göç dalgası karşısında hazırlıksız yakalanmamız hatta bu göçler karşısında o günkü yerel yöneticilerimizi yanlış, ideolojik yaklaşımları, sonucu ağırlaştırmış.

Üçüncüsü de birçok kurumda plan yetkisinin olmasıyla ortaya çıkan karmaşa.

İşte bütün bunlar sorunları daha da artırırken karşımıza; üzülerek ifade edelim ki kimliksiz ve sağlıksız şehirler çıkmış.

Bunun yanı sıra sevindirici gelişmeler de oluyor. Özellikle 1990'ların ortalarında başlayan Belediyecilik anlayışı bizi ümitlendiriyor.

“Önce hizmet belediyeciliği” olarak ortaya çıkan bu anlayış birçok şehrimizde altyapı üstyapı sorunlarını çözüp; bir dizi hizmetler sundu. Sosyal belediyecilik de buna eklenince yeni bir anlayış ortaya çıkmış oldu.

Ancak bunlar bizim için yeterli değil. Yepyeni bir anlayışla ve prensiplerle oraya çıkmalıyız.

İdealimizdeki ev, sokak, mahalle ve şehir dokusunu yeniden inşa ederken kendi medeniyet anlayışımızı da tüm şehirlerimizde hakim kılmalıyız.

İşimiz zor sıfırdan şehir yapmıyoruz, derken kastım bunlardır.

Bir misal vermek istiyorum. Çok güzel bir kumaş var. Önce bunu acemi terziler elbise dikeceğiz diye epey kesmişler, parçalamışlar. Şimdi biz de toparlamaya çalışıyoruz.

Ama biz yaparız. Çözüm bizim elimizde.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak

· Merkezine insanı koyan bir anlayışa sahibiz. İnsan merkezli tüm projelerin desteklenmesi, takip edilmesi ve sonuca ulaştırılması için çalışıyoruz.

· Çalışmalarımızda tabiatın dengelerini esas alıyor, ilahi nizama uygun olarak hareket ediyoruz.

· “Yaşanabilir Çevre ve Marka Şehirler” hedefiyle ifade ettiğimiz gibi; coğrafyamızı ve şehirlerimizi daha yaşanabilir kılmak için gayret ediyoruz.

· Canımız, malımız gibi şehirlerimiz ve çevremizi de bir emanet olarak görüyor; çocuklarımıza en iyi şekilde bu emaneti teslim etmek istiyoruz.

Şehircilik Şûrası’nda ortaya konan çalışmalar ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın hizmet anlayışına farklı bir boyut kazandıracaktır.

Sayın Cumhurbaşkanım,

Değerli Misafirlerimiz,

Şöyle diyor ibn-i Mesud; “Üzerine güneşin battığı, ömrümün eksildiği ancak hizmetlerimin artmadığı bir güne duyduğum pişmanlık kadar, başka hiçbir şeye pişmanlık duymadım.”

Şûramız; Bakanlık çalışmalarımız kapsamında katedilmiş önemli bir mesafe, yapılmış değerli bir hizmet olarak sonuçlanmıştır.

Şehircilik Şûramız Genel Kurulu’nun ve alınan kararların hayırlı olmasını diliyorum.

Şehirlerimizin gelecek politikalarına yön verecek bütün öneriler için bir kez daha bütün Şûra mensuplarına teşekkür ediyorum.

Zat-ı alinize ve Saygıdeğer Hanımefendiye; verdiğiniz önemli destekler ve özverili katkılarınız için şükranlarımı sunuyorum.

Bu duygularla, sizleri sevgi, hürmet ve muhabbetle selamlıyorum.

Mehmet ÖZHASEKİ
Çevre ve Şehircilik Bakanı